

I

У дитинстві я була дуже набожною. Коли мама не приходила додому відразу після завершення робочого дня, я починала хвилюватися. Прокручувала у себе в голові всі можливі варіанти її викрадення, вбивства, втечі. Мені було страшно. У такі дні я ставала біля вікна, дивилася кудись у сутінки й молилася.

Я читала «Отче наш», а наприкінці додавала від себе кілька прохань. «Любий Боженька, зроби так, щоб мама не втекла з дому через мене. Я знаю, що останнім часом була не дуже хорошою, але якщо ти виконаєш моє прохання, то обіцяю, що виправлюсь. І ще зроби так, будь ласка, щоб вона купила вафлі «Артек». Молочні».

І тільки після всього цього я казала «Амінь», бо точно знала, що «Амінь» для Бога — це як «Пока», і тоді зв'язок із ним відразу обривається. Після «Амінь» він кладе уявну слухавку. Бувало, що я згадувала якесь своє прохання вже після «Амінь», але

нагоду було втрачено. Я, звичайно ж, не хотіла здатися Богу дурненькою, тому відклала свій запит до наступного звернення.

Зазвичай Бог чув мене, і через годинку чи півмама відмикала двері й кричала мені: «Христинка, я вдома!» Іноді в неї в сумці справді були вафлі, але частіше яблука, мандарини чи трубочки зі згущеним молоком. Та всі ж тут розуміють, що трубочки кращі за будь-які вафлі, тому до Бога жодних запитань не було.

Шкода, що з кожним роком він із меншою охотою відгукувався на мої прохання. Бувало й таке, що Бог узагалі мене не чув. Мабуть, саме про такі дні і ночі буде історія, яку я хочу вам розповісти.

Мені вісімнадцять років, а мама досі зве мене Христинкою і шле пакунки з вафлями, хоча я вже досить доросла, щоб купувати ці вафлі самій, бо навіть живу в іншому місті. Я закінчую перший курс філології в університеті Шевченка в Києві, вчу французьку й англійську. Планую колись перекладати книжки, хоча дідусь завжди каже, що я просто не маю великого бажання вчитися, тому й обрала «якісь мови» замість реальної професії. Звісно, він не проти тих моїх мов, бо дуже любить мене й підтримує будь-який мій вибір. Та побубоніти — отак, сидячи в кріслі — його улюблена справа.

— Ану, скажи мені, як французькою буде «ти жаба»?

— *Tu es une grenouille.*

— Гарно! — Дід задумався.

— А «ти моя жаба»?

— Нашо воно вам треба?

— Кажі бігом!

— *Tu es ma grenouille.*

— Повтори-но ще раз.

— Ну *tu es ma grenouille.*

— Добре. Піду бабі скажу.

Дід із тих людей, які з невідомих причин не можуть показувати близьким свою любов відкрито, говорити приємні слова й обійматися, але ніхто з рідних в їхній любові ніколи не сумнівається. Не знаю навіть, чи чула бабуся взагалі коли-небудь ті чарівні три слова, що на більшість дівчат справляють неабияке враження. Але коли бабця прокидається о шостій ранку, то дідусь разом зі сніданком і кавою вже чекає її на кухні, дивлячись маленький телевизор, що висить на стіні. Я спостерігаю за ними й розумію, що будь-які гарні слова передають почуття слабше за ту його фірмову яечню із сосисками та підсмаженим хлібом.

Дідусь — єдиний обожнюваний мною чоловік у нашій сім'ї, бо тата я ніколи не знала. Кілька разів намагалася розпочинати з мамою цю розмову, але вона завжди вправно викручувалась. Раз сказала, що тато випадково випав з вікна, інший раз — що

розбився на мотоциклі, але я відчуваю, що єдиним, що він розбив, було мамине серце. Тому я так і не дізнаюся, ким він був або ким є зараз.

Мама не хоче виходити заміж знову, хоча залицяльників у неї завжди з горою.

— Може, сходиш із кимось на побачення?

Я люблю підставати її цим запитанням, але майже завжди знаю, що вона скаже.

— Куди? В «Шматочок щастя»?

Це забігайлівка на нашій вулиці, у якій напиваються місцеві алкаші та де іноді справляють поминки.

— Можна в ботанічний сад поїхати чи в кіно сходити. В тебе ж і кавалер є — Сергій Михайлович, отой охоронець.

— Ой, не сміши мене.

— Це ж він тебе рибалити запрошував?

— Та він, досі дзвонить мені.

— Могла б і з'їздити якомсь, ти ж любиш природу.

— Природу люблю, але він такий балакучий, що вся риба полякається. Нащо мені така рибалка?

— А дядя Толя — твій однокласник? Він із дружиною розійшовся!

— Нікого я не хочу!

— Навіть якщо Бред Пітт?

— Навіть Бред Пітт.

— Приїхав би в Дніпро і сказав: «Світланка, пішли по набережній гуляти?».

— Всі вони спочатку Бреди Пітти, а на третій день зникають разом із моїми чайними ложечками — ні, не хочу. Мені й так не нудно, в будь-який день можу піти на ту набережну.

Моя мама і справді ніколи не нудьгує. Виходить, що не всі люди мають бути закоханими, зарученими або одруженими, щоб бути щасливими. Є й такі, кому достатньо самих себе, щоб жити в гармонії зі світом, а ми маємо просто відчепитися від них і захоплюватися цією їхньою унікальною здібністю — насолоджуватися собою і життям.

Мама з тих жінок, які мають особливе внутрішнє світло, добре серце і вміють щиро сміятися із себе. Цього вже достатньо, щоб привертати увагу. Від мами мені дісталися великі очі, русяве волосся і шкіра, з якою я ніколи в житті не буду засмаглою. Я не часто дзвоню мамі, хоча дуже люблю її. Та вона все розуміє і хоче лише, щоб я була здорова та жива.

Крім дідуся й мами, ще в мене є бабуся й дядько. Бабуся тільки недавно вийшла на пенсію і тому щотижня намагається знайти собі нове хобі. Спочатку вона вишивала картину бісером — двох закоханих вовків. Чи вовки можуть бути закоханими? Бабуся каже, що так. І в неї є тому доказ — картина з бісеру. Я підбадьорювала її в цьому занятті й казала, що ми з дому Старків. Звичайно, вона нічого не зрозуміла, але була рада, що в неї є така шалена вболівальниця.

Врешті-решт в одного з вовків вийшов якийсь божевільний погляд — здається, кілька бісерінок звернули не туди. Бабуся грозилася відтарабанити картину в мамин гараж, хоча потім все ж подарувала своїй кумі Наді на день народження.

Далі стало цікавіше: вона почала шукати наших предків, складаючи родинне дерево. Це заняття захопило її десь на день. Вона зрозуміла, що не виявить у нашому роді ні ви́нахідників, ні багатіїв, тому кинула цю справу й спробувала вирощувати авокадо на балконі.

Потім було шиття, плетіння товстими нитками і ліплення з глини. До всіх цих справ вона швидко втрачала цікавість, але хіба це не кайф — пробувати знову і знову щось зовсім нове? Мене надихає її постійне прагнення переосмислювати себе наново. Я у свої вісімнадцять маю чого в неї повчитися. Оце вміння перелаштовувати свою голову — дуже корисна навичка в житті, яке постійно пропонує нам щось нове — криптовалюти, польоти на Марс чи оплату за трубочки зі згущеним молоком власним телефоном.

Усім нам треба змінюватися разом зі світом, який безперервно трансформується, кудись спішить і рухається вперед. Якщо не навчитися цього робити, нас знесе в минуле, де можна застрягнути назавжди.

Бабуся моя з тими своїми хобі й досі не вгаває. Зараз вона пробує готувати чудернацькі страви за

рецептами з інтернету. Іноді просить мене привезти їй із Києва зуб єдиного рога, кіготь кентавра або шматочок дупи дракона, щоб приготувати черговий французький суп. Я не пручаюся й годинами вишукую для неї той скарб, аби тільки вона не припиняла своїх експериментів.

— Христя, я не знаю, хто я.

Ми сиділи ввечері на кухні й пили чай із пирогом.

— Ба, давай без цього, до деменції тобі ще років десять мінімум.

— Правильно, насміхайся зі своєї старої баби. Ну, всьо, я мовчу. Дарма я оце...

Вона вже встигла образитись, що я не сприймаю її слова серйозно.

— Вибач, жартую.

Бабуся мовчала.

— Усе, кажи, я не буду більше. Слухаю.

— Просто раніше я була Ніною — бухгалтеркою на заводі. Всі мене там знали, я була постійно при ділі — видавала людям зарплату, писала звіти, заповнювала таблиці. А зараз... я просто Ніна-хтозна-шо, тиняюся по хаті й не знаю, що мені робить...

Бабуся важко зітхнула, на мить замислилась, а потім, ніби приборкавши свої думки, потягнулася за шматочком вишневого пирога.

— Ти — шикарна жінка, ба.

— Ой, перестань.